

PESTPROTOCOL

Inhoudsopgave

1. Vooraf.....	3
2. Uitgangspunten bij ons pestprotocol.....	3
3. Omschrijving van het begrip	3
Voorbeelden van specifiek pestgedrag.....	3
4. Protocollaire maatregelen.....	4
Maatregelen en procedure	4
Preventieve maatregelen en signaleren	4
Repressieve maatregelen.....	5
Wat kunnen ouders doen?.....	6
Adviezen aan ouders van gepeste kinderen	6
Adviezen aan ouders van pesters.....	6
Adviezen aan alle andere ouders	6
Meer informatieve	6
Contactgegevens APC en klachtencommissie.....	7
Bijlage 1: Incidentenregistratie	8
Bijlage 2: Vragenstrip 'pesten'	10
Bijlage 3: Overzicht van de aanpakken binnen onze school	12
Herstelrecht.....	12
Steungroep	12
Groepsvorming.....	12
Klassenthermometer.....	12
Informereren in bovenbouwgroepen.....	12

1. Vooraf

De Oranje Nassau school wil voor alle kinderen die de school bezoeken een veilige school zijn. Dit betekent dat de school expliciet stelling neemt tegen pestgedrag en naast de preventieve maatregelen zoals die in paragraaf 4 worden genoemd, concrete maatregelen voorstelt bij voorkomend pestgedrag. Het pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordigers van de school én de ouders waarin is vastgelegd dat men pestgedrag op school niet accepteert en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaat aanpakken.

2. Uitgangspunten bij ons pestprotocol

- a. Als pesten en pestgedrag plaatsvinden, ervaren we dat als een probleem op onze school, zowel voor de leerkrachten als de ouders en de kinderen (de gepeste kinderen, de pesters en de “zwijgende” groep kinderen).
- b. De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat, waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.
- c. Leerkrachten, overblijfoeders en onderwijsondersteunend personeel moeten tijdig inzien en alert zijn op pestgedrag in algemene zin. Indien pestgedrag optreedt, moeten zij duidelijk stelling en actie ondernemen tegen dit gedrag.
- d. Wanneer pesten ondanks alle inspanningen weer optreedt, voert de school de uitgewerkte protocollaire procedure uit.
- e. Dit pestprotocol wordt door het hele team onderschreven en ook alle ouders ter inzage aangeboden.
- f. We hanteren de 5-sporenaanpak:
 1. Hulp voor de gepeste.
 2. Correctie en hulp voor de pester* (en de meelopers).
 3. Aandacht voor de sfeer in de groep waar gepest wordt; mobiliseren van de middengroep tussen pester en gepeste.
 4. De ouders van de gepeste en de pester en meelopers betrekken bij de aanpak.
 5. Ondersteuning voor personeel om adequaat pesten aan te pakken.

*Daar waar pester in dit document wordt geschreven, kan ook pesters gelezen worden.

3. Omschrijving van het begrip

Bij pesten is er sprake van een machtsverhouding tussen de gepeste en de pester. De handelingen van de pester zijn intentioneel. Zij vinden plaats over een bepaalde periode en zijn herhaaldelijk. Het verschil met plagen is dat plagen vaak spontaan gebeurt, het duurt niet lang en gebeurt niet dag in dag uit. Bij plagen ben je gelijk aan elkaar; niemand is de baas. Ook liggen de rollen niet vast, de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Plagen gebeurt zonder iemand pijn te willen doen en is daarom vaak leuk en grappig.

Bij het observeren van pestgedrag gaan wij uit van de professionaliteit van onze leerkrachten. Ook ouders en leerlingen kunnen pestgedrag aan de leerkracht of anti-pestcoördinator melden.

Voorbeelden van specifiek pestgedrag

Verbaal

- vernederen: haal jij de bal maar uit de bosjes, je kunt toch niet voetballen
- schelden: viespeuk, etterbak, mietje
- kleineren
- dreigen: als je dat vertelt, dan
- belachelijk maken, uitlachen

- een bijnaam geven op grond van door kinderen negatief ervaren kenmerken: rooie, flapoor
- gemene briefjes schrijven om een kind te isoleren of om samen te spannen tegen een kind

Fysiek

- trekken, duwen, schoppen, spugen
- krabben, bijten, haren trekken

Intimidatie

- achterna lopen of opwachten
- iemand laten vallen of de doorgang versperren
- dwingen bezit af te geven
- snoep of geld laten meenemen

Isolatie

- steun zoeken bij andere kinderen, ervoor zorgen dat de gepeste niet wordt uitgenodigd voor een feestje
- niet mee laten doen bij spelletjes of mag niet mee naar huis lopen

Stelen of vernielen van bezittingen

- afpakken van spullen, kleding of speelgoed
- beschadigen of verstoppen van spullen, band lek steken

Digitaal

- via social media. Bij het signaleren van digitaal pesten spelen ouders een belangrijke rol. Voor school is dit moeilijker te signaleren.

4. Protocolaire maatregelen

Maatregelen en procedure

In de jaarplanning van de leerkrachten staat beschreven wanneer wij welke lessen van de methode Goed gedaan schoolbreed aanbieden. Ouders worden hiervan via een nieuwsbrief op de hoogte gebracht, zodat zij thuis kunnen aansluiten bij de inhoud die wij op school aanbieden.

De antipestcoördinator (APC'er) is een vast aanspreekpunt voor meldingen op gebied van sociale veiligheid voor ouders en leerlingen. Ouders en kinderen kunnen de APC'er ook direct benaderen. De APC'er coördineert de aanpak binnen school.

Preventieve maatregelen en signaleren

- De leerkracht werkt wekelijks met de methode Goed Gedaan waarin de preventieve aspecten en afspraken over sociale omgang en pesten worden behandeld. Vanaf groep 1/2 worden daarnaast de regels van het pestprotocol expliciet besproken. In elke klas is deze regel zichtbaar d.m.v. de groene poster, passend bij les 3 van Goed Gedaan: 'grapje, plagen, pesten'.
- Vanaf groep 3 staat er een "dit wil ik u vertellen blikje" waarin de leerlingen anoniem dingen aan de leerkracht kunnen melden m.b.t. onrust in de groep. De leerkracht gaat in gesprek met het kind en kijkt samen met het kind of er sprake is van pesten.
- De signaleringslijst van ZIEN wordt door de leerkrachten twee maal per jaar ingevuld. Tevens wordt jaarlijks vanaf groep 5 de ZIEN vragenlijst door de leerlingen zelf ingevuld. De Intern begeleider voert hierover een gesprek met de leerkracht en kijkt hierbij kritisch of er signalen naar voren komen waaruit kan blijken dat er gepest wordt. Handelingssuggesties vloeien daaruit voort.
- Jaarlijks vullen de leerlingen vanaf groep 5 de peststrip in, zie hiervoor bijlage 2. Leerkrachten nemen dit door en gaan in gesprek met de kinderen waarbij dit nodig is.
- In de hele school wordt de kapstokregel 'voor groot en klein zullen wij aardig zijn' gehanteerd. In de bovenbouw wordt deze regel aangevuld met 'voor groot en klein zullen we aardig en respectvol zijn'. Indien de leerkracht aanleiding daartoe ziet, besteedt hij of zij expliciet aandacht

aan pestgedrag individueel en/of in een groepsgesprek. Er wordt teruggekoppeld naar de lessen uit Goed Gedaan.

- Elke melding van een incident/ pesten gedaan door ouders, leerlingen of leerkrachten wordt genoteerd op het incidentenformulier (zie bijlage 1) en in het leerlingvolgsysteem verwerkt. De antipestcoördinator wordt hier tevens van op de hoogte gebracht. Voor elke schoolvakantie haalt de antipestcoördinator deze gegevens in elke klas op.

Repressieve maatregelen

1. Indien er sprake is van incidenten betreffende pestgedrag, wordt dat met de betrokken kinderen besproken door de leerkracht. Er wordt een afspraak gemaakt over een gedragsverandering passend bij deze situatie. In de midden- en bovenbouw wordt deze afspraak, voor deze kinderen zichtbaar gemaakt en op papier genoteerd. Bij de pester heeft dit gesprek een waarschuwend functie. Als een positieve gedragsverandering uitblijft, wordt met de ouders van de gepeste en de pester apart van elkaar een gesprek gevoerd, waarin de afgesproken gedragsverandering besproken wordt. Tevens wordt bekeken hoe de ouders hier een rol in kunnen spelen. Met de ouders wordt tijdens dit gesprek binnen 4 tot 6 weken alvast een vervolgspraak gemaakt om de afspraken te evalueren.
Van de gesprekken met de ouders en de kinderen worden aantekeningen gemaakt op het incidentenformulier (bijlage 1) en in het leerlingvolgsysteem Parnassys bij zowel de pester als het gepeste kind. Ook wordt de antipestcoördinator (verder: APC'er genoemd) op de hoogte gebracht.
2. Wanneer het gedrag na 4 tot 6 weken niet gestopt is, gaat de leerkracht eerst in gesprek met de antipestcoördinator om een nieuw plan van aanpak op te stellen voor de komende periode. De APC'er reikt aanpakken aan (zie bijlage 3) waarmee de leerkracht de komende periode aan het werk gaat. Als de onveilige situaties zich voordoen op een specifiek moment of op een specifieke locatie kan de leerkracht de pester op dat moment van de groep uitsluiten om de veiligheid van de groep te waarborgen. De APC'er maakt de situatie bekend bij de Intern begeleider.
Met beide ouders apart worden de geplande evaluatiegesprekken gevoerd over de eerste periode, waarbij de leerkracht meldt dat het gedrag niet gestopt is en waarbij het nieuwe plan van aanpak besproken wordt. Naar inzicht van de leerkracht is hierbij de leerling aanwezig. Als het gedrag na deze tweede periode niet gestopt is, dan zal er een gesprek plaatsvinden met de directie. De leerkracht maakt alvast een vervolgspraak binnen 4 tot 6 weken met beide ouders om de tweede periode te evalueren.
3. Wanneer het gedrag na de tweede periode nog niet gestopt is, vinden er gesprekken plaats tussen de ouders van de pester (en ook met de gepeste apart), de directeur van de school en de APC'er. Naar inzicht van de directeur is de leerling hierbij aanwezig.
In dit gesprek wordt besproken wat heeft plaatsgevonden, binnen welk tijdsbestek, wat onze handelingen zijn geweest en wat wij op dit moment als school verwachten. Er wordt, naar inzicht van de directeur en de APC'er, een afspraak gemaakt waarbij het kind uitgesloten wordt van de groep daar waar de onveilige situaties ontstaan.
Tevens wordt voor de pester en/of de gepeste verplichte begeleiding/hulpverlening ingezet om tot een gedragsverandering te komen. Er wordt weer een nieuwe afspraak gemaakt binnen 4 tot 6 weken om de derde periode te evalueren met de directie en de APC'er.
4. Indien het pestgedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert en/of de ouders van het kind werken onvoldoende mee om het probleem aan te pakken, kan de directeur van de school overgaan tot bijzondere maatregelen, isoleren van de pester of een tijdelijke uitsluiting van het bezoeken van de lessen van de school met een maximum van drie dagen, of de procedure van verwijdering opstarten. (zie hiervoor het Meer Primair schorsingsbeleid op school).

Wat kunnen ouders doen?

Adviezen aan ouders van gepeste kinderen

- moedig uw kind aan te praten over pesten
- stel directe vragen: Wie plaagt er? Wat / waar / wanneer gebeurt het?
- vraag aan uw kind of zij/hij geprobeerd heeft het pesten te stoppen
- help uw kind met het bedenken van een mogelijke (snelle) oplossing:
 - vertel het de meester / de juf
 - speel ergens anders
 - doe mee met een ander spel
 - ga met andere kinderen spelen
- neem als ouder op positieve wijze contact op met de school in samenspraak met uw kind
 - stel de leerkracht op de hoogte met duidelijke informatie
 - bedenk samen met de leerkracht een strategie om het pesten te stoppen

Een snelle oplossing van het pestprobleem is niet zomaar gevonden. Het is daarom belangrijk dat u uw kind blijft aanmoedigen om steeds over elk pestgedrag te praten. Zet uw kind niet aan tot “tegengeweld”, ga als ouders niet zelf achter de pesters aan. Blijf samen met school zoeken naar een oplossing van het pestprobleem en zoek zo nodig professionele ondersteuning buiten de school.

Adviezen aan ouders van pesters

- neem de melding dat uw kind een pester is serieus
- raak niet in paniek: elk kind loopt de kans pester te worden
- praat met uw kind en bedenk dat een pester steeds zal proberen het foute gedrag te bagatelliseren. (dit is alleen maar een beetje loltrappen).
- probeer achter de mogelijke oorzaak van het pesten te komen
- geef uw kind te kennen dat u dit niet accepteert en dat u van de school gerapporteerd krijgt als het kind weer pestgedrag heeft vertoond.
- hanteer een duidelijke straf / sanctie bij pestmeldingen
- beloon uw kind voor positief gedrag, met name voor wat betreft huis - en schoolregels
- leg uw kind de gevolgen van het pesten uit en wijs uw kind bij volharding op mogelijke verwijdering van school.

Adviezen aan alle andere ouders

De ouders van de zwijgende middengroep en de meelopers moeten zich bij de leerkracht kunnen melden als zij van hun kind vernemen dat er een kind gepest wordt. Ook voor ouders moet een klimaat geschapen worden waarin het duidelijk is dat de school open staat voor dit soort meldingen. Meldingen kunnen gedaan worden bij de leerkracht van hun kind, bij de APC'er en tevens in de “dit wil ik u vertellen bus” .

Ouders kunnen hun kinderen zeggen dat zij het verschrikkelijk vinden als kinderen elkaar pesten. Dat, als hun kind het ziet, het zeker niet mee moet pesten maar stelling moet nemen. Indien het kind die stelling niet durft te nemen, het altijd aan de ouders of aan de leerkracht moet vertellen. Praten over pesten is fundamenteel iets anders dan klikken. Ouders kunnen hun kind daarin ondersteunen en begeleiden.

Meer informatie

Internet:

www.pestweb.nl

www.pestten.net

Suggesties vanuit ZIEN:

Voor leerkrachten:

<https://www.driestar-educatief.nl/medialibrary/Driestar/Advies-en-begeleiding/ICT%20en%20media/Literatuurlijst-pestten-leerkrachten.pdf>

Voor leerlingen:

<https://www.driestar-educatief.nl/medialibrary/Driestar/Advies-en-begeleiding/ICT%20en%20media/literatuurlijst-leerlingen.pdf>

Contactgegevens APC en klachtencommissie

De APC'er voor het PAB-gebouw is Stefanie van den Hoven, op vrijdag t/m dinsdag bereikbaar per e-mail s.van.den.hoven@onsschool.nl of via het vaste telefoonnummer van de school 020-4491111.

De APC'ers voor het hoofdgebouw zijn Geraldine Geldof, bereikbaar per e-mail g.geldof@onsschool.nl en Atty van Linschoten, op dinsdag t/m vrijdag bereikbaar per e-mail a.vanLinschoten@onsschool.nl of via het vaste telefoonnummer van de school 020-4491111.

Tevens kunt u terecht bij de contactpersoon van de school Joke van der Ploeg, op dinsdag t/m vrijdag bereikbaar per e-mail j.vanderploeg-wind@onsschool.nl of via het vaste telefoonnummer van de school 020-4491111.

Mocht u er ondanks onze aanpakken, de geboden hulp van de leerkrachten, APC'er en of directie niet uitkomen, dan kunt u contact opnemen met de klachtencommissie. U benadert dan eerst de externe vertrouwenspersoon Tilly van Lansbergen, werkzaam bij OnderwijsAdvies, bereikbaar op lansbergen@onderwijsadvies.nl of op telefoonnummer 023-5100000. Zie ook de schoolgids op de website voor meer informatie bij het melden van klachten.

Toelichting voor leerkrachten bij meldingen en incidenten

Wat schrijf je op het incidentenformulier?

- Alles wat je ziet (vanuit eigen observatie) dat voldoet aan de definitie pesten zoals wij deze hanteren op onze school:
 - er is sprake van een **machtsverhouding**.
 - het is over een bepaalde **periode** en **herhaaldelijk**.
 - het is **intentioneel**.

Elke leerling en elke situatie is anders, bij twijfel zeker noteren.

- Als een leerling of een ouder een **melding** maakt bij de leerkracht van pesten. Al wordt dat misschien door de leerkracht anders beoordeeld. We gaan hier dan wel serieus naar kijken.
- **Fysieke** incidenten die een sociale aanleiding hadden. Bv een leerling slaat een andere leerling een bloedneus.

Stappenplan bij een melding van een ouder/kind of bij een observatie van de leerkracht, tevens eerste stap van het pestprotocol.

1. Voer een **gesprek met gepeste en pester**. Krijg precies helder wat er is gebeurd. Maak een concrete afspraak met de kinderen over een gedragsverandering die je per direct wilt zien. Zet dit (MB en BB) op papier.
2. Als de gewenste gedragsverandering uitblijft, voer dan een **gesprek met de ouders** van beide leerlingen. Bij de pester heeft dit gesprek een waarschuwende functie. Vertel aan de ouders de afspraak die je hebt gemaakt met de kinderen. Vertel de aanpak en maak een vervolgspraak (4 tot 6 weken). Laat zien hoe ouders een rol kunnen spelen bij deze gedragsverandering.
3. Schrijf op het **incidentenregistratieformulier** heel beknopt wie er betrokken waren en dat er een melding is geweest. Verwerk dit vervolgens in **Parnassys onder het label Veiligheid**.
4. Stuur een **e-mail** aan de APC'er en overleg je aanpak van de komende 4 tot 6 weken. Kom gerust voor advies. Observeer en registreer extra goed deze periode van 4 tot 6 weken.
5. Is het **niet gestopt?** Overleg met de APC'er voordat je het evaluerende oudergesprek in gaat, zodat we een plan kunnen maken voor de komende periode om het gedrag te veranderen.

Bijlage 2:

Vragenstrip 'pesten' © PRAVOO, Lekkerkerk, Nederland update

In deze vragenstrip gaat het over pesten. Dat is een vorm van plagen die eigenlijk niet leuk meer is.

1

Ik wil je vragen eerlijk te antwoorden. Niemand komt iets te weten van wat jij vindt.

2

Je hoeft je naam dan ook NIET op dit blad te zetten. Volg de nummers van 1 tot en met 14.

3

Wat vind jij van pesten?

- Dat mag eigenlijk niet.
- Een beetje pesten moet kunnen.
- Sommige kinderen moet je wel pesten, want die zijn zo stom.

Zet een kruisje in het vakje waar de zin staat waar jij het mee eens bent. Je mag maar één kruisje zetten.

4

Welke kinderen worden er bij jou in de klas gepest?

5

De namen van de kinderen in mijn klas die gepest worden zijn: (Geef ook aan waarop ze worden gepest.)

.....

.....

.....

6

Weet je ook hoe kinderen zich voelen die gepest worden?

7

Zet een kruisje in het vakje waar de zin staat waar jij het mee eens bent. Je mag maar één kruisje zetten.

- Dat weet ik niet.
- Die kinderen trekken er zich weinig van aan.
- Ze vinden het niet zo erg.
- Ze vinden het heel vervelend en naar.

8

updates voor uw gedragsorthotheek © pravoo lekkerkerk

Noem de namen van pestkoppen.
Dat zijn kinderen die steeds andere kinderen pesten:
De namen zijn:
.....
.....

9

Word jij wel eens
gepest?
ja/nee
(zet een streep
onder wat waar is)

10

Wat zou jij doen als je gepest wordt?

- naar de juf/meester gaan
- tegen een vriend of vriendin zeggen
- tegen mijn ouders zeggen
- niets.

11

Wat kan de school
doen tegen het
pesten?

12

Dit kan de school tegen het pesten doen:

13

Wat wil je nog meer
schrijven over het
pesten?

14

Dit wil ik nog kwijt over het pesten:

Bijlage 3: Overzicht van de aanpakken van pesten

Herstelrecht

Wanneer een incident heeft plaatsgevonden tussen een gepeste en een pester kan gebruik gemaakt worden van het herstelrecht. De gepeste geeft in overleg met de leerkracht aan wat nodig is om de situatie te herstellen zodat hij zich weer veilig kan voelen.

Steungroep

De leerkracht stelt een steungroep samen. Deze 6 kinderen krijgen de opdracht om een bepaalde tijd een taak te vervullen in de groep om ervoor te zorgen dat de gepeste leerling zich weer op zijn of haar gemak gaat voelen.

Groepsvorming

De leerkracht werkt aan het verbeteren van het sociale klimaat in de klas door kritisch te kijken naar de stappen van groepsvorming van Bruce Tuckman en verbind hier activiteiten aan.

Klassenthermometer

In de groep wordt een thermometer gebruikt om de veiligheid en of gezelligheid aan te geven. Dit zal eerst per individu gevraagd worden, hier komt een gemiddelde temperatuur uit van 0 tot 10. Vervolgens maakt de klas samen met de leerkracht een plan waar alle kinderen aan deelnemen om de gewenste temperatuur te bereiken. Dit wordt feestelijk afgesloten.

Informereren in bovenbouwgroepen

Bij bovenbouw groepen kan er gebruikt gemaakt worden van het bekijken en bespreken van een aflevering van de antipestclub. Naar aanleiding hiervan kan een groepsgesprek plaatsvinden waarbij de klas openhartig uitspreekt wat er in deze klas aan de hand is en hoe ze dit met elkaar willen verbeteren zodat iedereen zich goed voelt.